

Nr 33

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen gjorda framställningar angående anslag för budgetåret 1955/56 under statens allmänna fastighetsfond m. m., i vad propositionen avser utrikesdepartementets verksamhetsområde.

(1:a avd.)

Statens allmänna fastighetsfond

1:o) **Inköp, uppförande och iståndsättande av fastigheter för utrikesrepresentationen.** I propositionen nr 1 har Kungl. Maj:t beträffande kapitalbudgeten (bilaga 24, punkt 1, s. 1—3 av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över utrikesdepartementsärenden för den 4 januari 1955) föreslagit riksdagen att till ifrågavarande ändamål för budgetåret 1955/56 anvisa ett investeringsanslag av 965 000 kronor.

Till förevarande ändamål har riksdagen för budgetåren 1952/53—1954/55 anvisat investeringsanslag om sammanlagt (3 000 000 + 100 000 + 1 700 000 =) 4 800 000 kronor. I enlighet med vad som förutsattes i anslutning till det av riksdagen lämnade bemyndigandet att inom ramen för anvisade medel inköpa, uppföra och iståndsätta samt försälja fastigheter för utrikesrepresentationen (jfr prop. 1952: 152; SU 106; rskr. 209) har departementschefen inledningsvis redogjort för de åtgärder, som i här ifrågavarande hänseenden vidtagits under år 1954.

De i 1954 års statsverksproposition berörda fastighets- och lokalfrågorna i Belgrad, Berlin, Dublin och Rio de Janeiro, vilka enligt ett av utrikesdepartementet i samråd med byggnadsstyrelsen upprättat förslag avses efter hand skola lösas från och med innevarande budgetår, är föremål för fortsatt undersökning. Härvid eftersträvas att i valet mellan köp av fastighet, nybyggnad eller förhyrning finna den för statsverket på längre sikt ekonomiskt fördelaktigaste lösningen. Utöver nämnda projekt har inom ramen för det nya fastighetsprogrammet ett antal nya frågor uppkommit, däribland om anskaffande av sändebudsbostad i Pretoria. Även andra behov kan emellertid snabbt bli aktuella under de närmaste budgetåren. Såsom framhållits i tidigare propositioner i ämnet kan beräkningen av medelsbehovet för ifrågavarande ändamål icke baseras på en kostnadskalkyl i vanlig mening, avseende vissa konkreta förslag. Medelsbehovet torde, framhåller departementschefen, i stället få grundas på allmänna statsfinansiella bedömanden, under beaktande av att tillräckliga medel ställes till Kungl. Maj:ts

förfogande för genomförande av det fastighetsprogram, varom här är fråga. Efter närmare övervägande anser departementschefen sig böra föreslå, att förevarande investeringsanslag för budgetåret 1955/56 uppföres med ett belopp av 965 000 kronor.

Utskottet, som i ämnet inhämtat närmare upplysningar från utrikesdepartementet, har icke funnit något vara att erinra mot att för ändamålet anvisas ett investeringsanslag av den storlek, Kungl. Maj:t föreslagit. Såsom förutsatts i 1952 års riksdagsbeslut i samband med det lämnade bemyndigandet för Kungl. Maj:t att inom ramen för anvisade medel inköpa, uppföra och iståndsätta samt försälja fastigheter för utrikesrepresentationen bör Kungl. Maj:t jämväl för nästa års riksdag anmäla, vilka åtgärder som i här ifrågavarande avseenden vidtagits under det närmast förflutna budgetåret.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må till *Inköp, uppförande och iståndsättande av fastigheter för utrikesrepresentationen* för budgetåret 1955/56 anvisa ett investeringsanslag av 965 000 kronor.

2:o) **Uppförande av bostadsfastighet för tjänstemän vid beskickningen i Oslo m. m.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 2, s. 3) att till ifrågavarande ändamål för budgetåret 1955/56 anvisa ett investeringsanslag av 100 000 kronor.

1953 års riksdag anvisade för ändamålet ett anslag av 600 000 kronor. Byggnadsstyrelsen har meddelat, att kostnaderna enligt ett nu föreliggande definitivt byggnadsprogram beräknats till 700 000 kronor. Vid utformningen av nämnda program har hänsyn tagits till att panncentralen bör kunna betjäna även den under följande punkt omfördälda kanslibyggnaden, varjämte en vaktmästarbostad samt ett antal garageplatser ansetts lämpligen böra inrymmas i bostadsbyggnaden.

Utskottet har icke något att erinra mot beräkningen av de anmälda merkostnaderna och tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag till medelsanvisning.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må till *Uppförande av bostadsfastighet för tjänstemän vid beskickningen i Oslo m. m.* för budgetåret 1955/56 anvisa ett investeringsanslag av 100 000 kronor.

3:o) **Uppförande av kanslibyggnad för beskickningen i Oslo m. m.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 3, s. 3 och 4) att till ifrågavarande ändamål för budgetåret 1955/56 anvisa ett investeringsanslag av 600 000 kronor.

I propositionen 1953: 114 framhölls, att den i första hand för bostadsändamål förvärvade tomten vid Nobels gate avsågs skola utnyttjas jämväl för uppförande av en kanslibyggnad för beskickningen. De nuvarande kansli-lokalerna är inrymda i en under kriget förhyrd bostadsvåning. Med hänsyn till kravet på ändamålsenlig kansliorganisation är, framhåller departementschefen, denna förhyrning att anse såsom ett provisoriskt arrangemang, som på längre sikt icke är tillfredsställande. På grund härav men även ur rationell byggnadssynpunkt är det enligt departementschefen därför angeläget, att den planerade kanslibyggnaden uppföres i anslutning till de nu pågående arbetena med den under föregående anslagspunkt nämnda bostadsfastigheten. Enligt ett av byggnadsstyrelsen upprättat förslag beräknas kostnaderna för uppförande av kanslibyggnaden samt för iordningställande av tomten komma att uppgå till ett belopp av ca 600 000 kronor.

Utskottet. De skäl, som departementschefen anfört till stöd för att den planerade kanslibyggnaden uppföres i anslutning till de pågående arbetena med den under föregående punkt nämnda bostadsfastigheten, synas godtagbara. Mot kostnadsberäkningarna har utskottet icke något att erinra. Utskottet, som alltså tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag, får hemställa,

att riksdagen må till *Uppförande av kanslibyggnad för beskickningen i Oslo m. m.* för budgetåret 1955/56 anvisa ett investeringsanslag av 600 000 kronor.

4:o) **Uppförande av bostadsfastighet för tjänstemän vid beskickningen i Paris.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 4, s. 4) att till ifrågasvarande ändamål för budgetåret 1955/56 anvisa ett investeringsanslag av 360 000 kronor.

Till förevarande ändamål har för budgetåret 1953/54 anvisats ett investeringsanslag av 1 600 000 kronor. Såsom framgår av propositionen 1953: 114 grundade sig detta anslagsäskande på en preliminär kostnadsberäkning.

I samband med upprättandet av det slutliga byggnadsförslaget har det visat sig, att vid tomtens bebyggande enligt den numera fastställda stadsplanen en 10—15 procent större våningsyta kan utvinnas. Härigenom erhålles enligt departementschefen ett värdefullt lägenhetstillskott för tillgodoseende av bostadsbehovet för personalen vid såväl beskickningen som vid OEEC-delegationen i Paris. Kostnaderna för det på angivet sätt utökade byggnadsprogrammet har av byggnadsstyrelsen beräknats till 200 000 kronor. Sedan de preliminära beräkningarna uppgjordes och innan ifrågasvarande arbeten påbörjades under sommaren 1954, har vidare byggnadskostnaderna i Paris ökat med ca 11 procent, motsvarande tidigare icke förutsedda merutgifter av i runt tal 160 000 kronor. För täckande av nu ifrågasvarande kostnader skulle alltså för nästa budgetår erfordras ett ytterligare investeringsanslag av (200 000 + 160 000 =) 360 000 kronor.

Utskottet. De anmälda merkostnaderna synas motiverade, varför utskottet tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag till medelsanvisning.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må till *Uppförande av bostadsfastighet för tjänstemän vid beskickningen i Paris* för budgetåret 1955/56 anvisa ett investeringsanslag av 360 000 kronor.

5:o) **Inköp och iståndsättning av kanslifastighet för beskickningen i Haag m. m.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 5, s. 4 och 5) att till ifrågavarande ändamål för budgetåret 1955/56 anvisa ett investeringsanslag av 175 000 kronor.

För beskickningen i Haag tillgodoses för närvarande behovet av kansli-lokaler genom förhyrning. Den fastighet, inom vilken kansli-lokalerna är inrymda, är väl belägen men kräver för ett rationellt utnyttjande vissa ombyggnads- och reparationsarbeten, som ägaren icke är beredd att bekosta. Fastigheten har emellertid nu utbudits till försäljning och har vid förhandlingar visat sig kunna förvärfvas av svenska staten för ett belopp av 60 000 kronor. En av byggnadsstyrelsen företagen utredning angående erforderliga ombyggnads- och iståndsättningsarbeten har givit vid handen att kostnaderna härför jämte inredande av en personalbostad skulle uppgå till 115 000 kronor. De sammanlagda utgifterna för genomförandet av ifrågavarande förslag skulle följaktligen uppgå till (60 000 + 115 000 =) 175 000 kronor.

Då den av byggnadsstyrelsen föreslagna lösningen av lokalfrågan är fördelaktig ur ekonomisk synpunkt, förordar departementschefen att ett investeringsanslag nu äskas för nämnda ändamål.

Utskottet. Med hänsyn till vad i ärendet anförts anser utskottet, att ifrågavarande fastighet bör förvärfvas av svenska staten. Mot den angivna köpeskillingen synes icke något vara att erinra liksom ej heller mot de beräknade kostnaderna för ombyggnads- och iståndsättningsarbeten samt för inredande av föreslagen personalbostad. Utskottet tillstyrker alltså den äskade medelsanvisningen.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må till *Inköp och iståndsättning av kansli-fastighet för beskickningen i Haag m. m.* för budgetåret 1955/56 anvisa ett investeringsanslag av 175 000 kronor.

Statens utlåningsfonder

6:o) Utrikesförvaltningens lånefond. Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 6, s. 5 och 6) att till ifrågavarande ändamål för budgetåret 1955/56 anvisa ett investeringsanslag av 200 000 kronor.

Förflyttning av tjänstemän vid utrikesförvaltningen till stationeringsort inom annat land föranleder ofta vissa engångsutgifter för vederbörande tjänsteman, vilka icke täckes av författningsenligt utgående förflyttningsbidrag eller den särskilda flyttningersättning varom förmäles i kungörelsen den 27 november 1953 om ersättning för flyttningkostnad vid flyttning utom riket (SFS 1953: 667). De med stöd av Kungl. Maj:ts bemyndigande den 8 december 1949 tillkallade sakkunniga med uppgift att verkställa utredning rörande avlöningsförmånerna för utomlands stationerade tjänstemän m. m. (utlandslönekommittén) har i ett den 19 juni 1954 dagtecknat betänkande beträffande ifrågavarande engångsutgifter föreslagit, att en särskild lånefond tillskapas för ändamålet.

Departementschefen finner i likhet med utredningsmännen angeläget, att det kreditbehov som visat sig uppkomma för tjänstemännen i samband med förflyttning täckes på annat sätt än genom utlämnande av löneförskott. Departementschefen ansluter sig till förslaget, att en särskild lånefond för ändamålet upplägges, vilken fond föreslås skola benämnas »Utrikesförvaltningens lånefond». Å kapitalbudgeten bör enligt departementschefen under statens utlåningsfonder i enlighet med utredningsmännens beräkningar anvisas ett belopp av 200 000 kronor.

Fonden bör enligt departementschefen stå under utrikesdepartementets förvaltning och ränta å utlämnade lån utgå enligt de föreskrifter, som meddelats om normalränta å lån från statens utlåningsfonder (för närvarande 4 procent).

Lånen föreslås skola beviljas av chefen för utrikesdepartementet mot skriftlig förbindelse om återbetalning enligt fastställd amorteringsplan antingen kontant eller genom avdrag å lön. Amorteringstiden synes icke böra utsträckas över två år. Det förutsättes få ankomma på Kungl. Maj:t att utfärda närmare bestämmelser angående fondens förvaltning samt om lånevillkor m. m.

Utskottet. De skäl, som departementschefen åberopat till stöd för föreliggande förslag, synas godtagbara, varför utskottet icke vill framställa någon erinran mot att för ändamålet inrättas en särskild lånefond. Utskottet har icke något att invända mot lånefondens storlek liksom ej heller mot vad departementschefen anfört i fråga om fondens förvaltning, lånevillkor m. m. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att utfärda närmare bestämmelser i sistnämnda avseenden.

Åberopande det anförda hemställer utskottet,
att riksdagen må till *Utrikesförvaltningens lånefond* för
budgetåret 1955/56 anvisa ett investeringsanslag av 200 000
kronor.

Stockholm den 18 februari 1955

På statsutskottets vägnar:

MARTIN SKOGLUND

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet ha närvarit
från första kammaren: herrar Karl Andersson, Gustaf Karlsson, Oh-
lon, Iwar Anderson, Näsgård, Leander, Gillström, Boman, fröken Anders-
son, herrar Pålsson, Hesselbom, Thun, Sunne och Rikard Svensson; samt
från andra kammaren: herrar Skoglund i Doverstorp, Malmborg i
Skövde, Bergström, Andersson i Malmö, Lindholm, Rubbestad, Eriksson i
Sandby, Åkerström, Johansson i Mysinge, Thapper, fru Ericsson i Luleå och
fröken Ager.